

ΝΤΟΝΑΤΟ ΚΑΡΡΙΖΙ

Ο κυνηγός του σκότους

αστυνομικό μυθιστόρημα

Μετάφραση από τα ιταλικά

ΜΑΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

«Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου».

Εκδόσεις Πατάκη – Ξένη λογοτεχνία

Σύγχρονη ξένη λογοτεχνία – 455

Ντονάτο Καρριζι, *Ο κυνηγός του σκότους*

Donato Carrisi, *Il cacciatore del buio*

Μετάφραση: Μαρία Οικονομίδου

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Διορθώσεις: Σταυρούλα Αλεξανδροπούλου

Σελιδοποίηση: Αλέξιος Μάστορης

Εκτύπωση: Νέα Γραφή

Copyright® Longanezi & C., 2014

Copyright® για την ελληνική γλώσσα, Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ

(Εκδόσεις Πατάκη), 2016

Πρώτη έκδοση στην ιταλική γλώσσα από τις εκδόσεις Longanezi,
Μιλάνο, 2014

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη,
Αθήνα, Μάιος 2019

KET A697 ΚΕΠ 311/19

ISBN 978-960-16-8083-5

«Παρήγγειλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν,
καὶ ἐδεσμείτο ἀλύσει καὶ πέδαις φυλασσόμενος,
καὶ διαρρήσων τὰ δεσμὰ ἡλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος
εἰς τὰς ἐρήμους. Ἐπηρώτησε δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς λέγων·
τί σοί ἐστιν ὄνομα; ὁ δὲ εἶπε· λεγεὼν·
ὅτι διαμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν».

Κατὰ Λουκᾶν, γ', 29-30

«Για τους θεούς μετράμε όσο οι μύγες για τα παλιόπαιδα,
που τις λιώνουν για το κέφι τους».

*Σαίξπηρ, Βασιλιάς Ληρ**

* Μτφρ. Ερρίκος Μπελιές, Τέταρτη Πράξη, Σκηνή 1, εκδ. Κέδρος, Αθήνα 2006. (Σ.τ.Μ.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο κυνηγός του σκότους 11

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Το αλατένιο παιδί 27

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ο άντρας με το κεφάλι λύκου 141

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Ο ψυχοπαθητικός σοφός 273

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Το λαμπερό κοριτσάκι 347

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο κυρίαρχος των τεράτων 445

Ευχαριστίες 473

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Ο κνηγός του σκότους

Ερχόμαστε στον κόσμο και πεθαίνουμε ξεχνώντας.

Το ίδιο είχε συμβεί και σ' εκείνον. Είχε γεννηθεί για δεύτερη φορά, αλλά πρώτα είχε χρειαστεί να πεθάνει. Το τίμημα ήταν να ξεχάσει ποιος ήταν.

Εγώ δεν υπάρχω, συνέχιζε να επαναλαμβάνει στον εαυτό του, γιατί ήταν η μόνη αλήθεια που γνώριζε.

Το βλήμα που είχε διαπεράσει τον κρόταφό του είχε απαλείψει το παρελθόν του και, μαζί με αυτό, την ταυτότητά του. Απεναντίας, δεν είχε προσβάλει τη γενική μνήμη και τα κέντρα ομιλίας και –περιέργως– μιλούσε διάφορες γλώσσες.

Εκείνο το εξαιρετικό ταλέντο στις γλώσσες ήταν η μόνη βεβαιότητα για τον εαυτό του.

Ενώ περίμενε στο κρεβάτι ενός νοσοκομείου στην Πράγα να ανακαλύψει ποιος ήταν, μια νύχτα είχε ξυπνήσει και στο προσκεφάλι του είχε βρει έναν άντρα με μειλίχια όψη, μαύρα μαλλιά με χωρίστρα στο πλάι και πρόσωπο μικρού παιδιού. Του είχε χαμογελάσει, προφέροντας μία μόνο φράση.

«Ξέρω ποιος είσαι».

Εκείνες οι λέξεις θα έπρεπε να τον λυτρώσουν, αντίθετα δεν ήταν παρά το πρελούδιο ενός καινούριου μυστηρίου, γιατί τότε ο μαυροντυμένος άντρας έβαλε μπροστά του δυο σφραγισμένους φακέλους.

Ο ένας, του είχε εξηγήσει, περιείχε μια επιταγή είκοσι χιλιάδων ευρώ κι ένα διαβατήριο με πλαστό όνομα, από το οποίο έλειπε μόνο η φωτογραφία.

Στον άλλο υπήρχε η αλήθεια.

Ο άντρας τού είχε παραχωρήσει όσο χρόνο χρειαζόταν για να αποφασίσει. Γιατί δεν είναι πάντα καλό να τα ξέρουμε όλα για τους εαυτούς μας, πόσο μάλλον όταν σ' εκείνον είχε δοθεί μια δεύτερη ευκαιρία.

«Σκέψου το καλά» τον είχε συμβουλέψει. «Πόσοι άνθρωποι δε θα 'θελαν να βρίσκονται στη θέση σου; Πόσοι δε θα 'θελαν μια αμνησία να σβήσει για πάντα κάθε λάθος ή αποτυχία ή πόνο του παρελθόντος για να ξεκινήσουν από την αρχή, σε οποιοδήποτε μέρος επιθυμούν; Αν επιλέξεις αυτόν τον δρόμο, πέτα τον άλλο φάκελο χωρίς καν να τον ανοίξεις, άκου με που σου λέω».

Για να διευκολύνει την απόφασή του, του είχε αποκαλύψει ότι εκεί έξω κανείς δεν τον αναζητούσε, κανείς δεν τον περίμενε. Γιατί δεν είχε ούτε αγαπημένους ούτε οικογένεια.

Ύστερα είχε φύγει, παίρνοντας μαζί τα μυστικά του.

Εκείνος αντίθετα είχε μείνει να κοιτάζει τους δυο φακέλους όλη την υπόλοιπη νύχτα, όπως και τις επόμενες μέρες. Κάτι του έλεγε ότι εκείνος ο άντρας, κατά βάθος, ήξερε ήδη τι θα διάλεγε.

Το πρόβλημα ήταν ότι ο ίδιος δεν ήξερε.

Εκείνη η παράξενη πρόταση υποδήλωνε ότι το περιεχόμενο του δεύτερου φακέλου μπορεί να μην του άρεσε. «Δεν ξέρω ποιος είμαι» επαναλάμβανε από μέσα του, αλλά γρήγορα είχε καταλάβει ότι ήξερε καλά ένα κομμάτι του εαυτού του: εκείνο που δε θα μπορούσε να περάσει την υπόλοιπη ζωή του με μια τέτοια αμφιβολία.

Γι' αυτό, το βράδυ προτού του δώσουν εξιτήριο από το νοσοκομείο, είχε καταστρέψει τον φάκελο με την επιταγή και το διαβατήριό με την πλαστή ταυτότητα – για να μην μπορεί να το ξανασκεφτεί. Έπειτα είχε ανοίξει τον φάκελο που θα του αποκάλυπτε τα πάντα.

Περιείχε ένα σιδηροδρομικό εισιτήριο για τη Ρώμη, μερικά χρήματα και τη διεύθυνση μιας εκκλησίας.

Σαν Λουίτζι ντέι Φραντσέζι.

Είχε χρειαστεί μια ολόκληρη μέρα για να φτάσει στον προορισμό του. Είχε καθίσει σε έναν από τους πάγκους στο πίσω μέρος του κεντρικού κλίτους εκείνου του αριστουργήματος –ένα τέλειο αμάλγαμα Αναγέννησης και Μπαρόκ– και είχε παραμείνει εκεί για ώρες. Οι τουρίστες που κατέκλυζαν τον χώρο λατρείας, απορροφημένοι από τα έργα τέχνης, δεν έδιναν σημασία στην παρουσία του. Αλλά κι εκείνος είχε νιώσει έκθαμβος μπροστά στην τόση ομορφιά που τον περιτριγύριζε. Από τις καινούριες γνώσεις με τις οποίες έτρεφε την παρθένα μνήμη του, εκείνες που αφορούσαν τα δημιουργήματα γύρω του δε θα τις ξεχνούσε εύκολα, ήταν σίγουρος γι' αυτό.

Αλλά δεν ήξερε ακόμα τι σχέση είχαν μαζί του.

Όταν, αργά το βράδυ, οι παρέες των επισκεπτών είχαν αρχίσει να φεύγουν βιαστικά από την εκκλησία λόγω της επικείμενης καταιγίδας, είχε κρυφτεί σε ένα από τα εξομολογητήρια. Δεν ήξερε πού αλλού να πάει.

Η εξώθυρα είχε κλείσει, τα φώτα είχαν σβήσει, μόνο τα κεριά φώτιζαν τον χώρο. Έξω, η βροχή είχε αρχίσει να πέφτει. Το υπόκωφο βουητό των σύννεφων έκανε τον αέρα στο εσωτερικό της εκκλησίας να δονείται.

Και τότε είχε ακουστεί μια φωνή, κάνοντας αντίλαλο. «Έλα να δεις, Μάρκουσ».

Έτσι τον έλεγαν, λοιπόν. Το άκουσμα του ονόματός του δεν του είχε κάνει την πολυπόθητη εντύπωση. Ήταν ένας ήχος σαν οποιοδήποτε άλλο, δεν του είχε γεννήσει κανένα οικείο συναίσθημα.

Ο Μάρκουσ είχε βγει από την κρυψώνα του και είχε βαλθεί να αναζητά τον άντρα που είχε συναντήσει μόνο άλλη μία φορά, στην Πράγα. Τον είχε δει πέρα από έναν κίονα: όρθιο, μπροστά σ' ένα πλευρικό παρεκκλήσι. Στεκόταν με την πλάτη γυρισμένη προς το μέρος του, ακίνητος.

«Ποιος είμαι;»

Ο άντρας δεν είχε απαντήσει. Εξακολουθούσε να κοιτάζει μπροστά του – στους τοίχους του μικρού παρεκκλησιού υπήρχαν τρεις μεγάλοι πίνακες.

«Ο Καραβάτζο φιλοτέχνησε αυτούς τους πίνακες μεταξύ του 1599 και του 1602. Η Κλήση του Αγίου Ματθαίου, Ο Άγιος Ματθαίος και ο Άγγελος και Το Μαρτύριο του Αγίου Ματθαίου. Ο αγαπημένος μου είναι ο τελευταίος». Είχε δείξει εκείνον στα δεξιά, έπειτα είχε στραφεί στον Μάρκου: «Σύμφωνα με τη χριστιανική παράδοση, ο Άγιος Ματθαίος, απόστολος και ευαγγελιστής, δολοφονήθηκε».

Στον πίνακα, ο άγιος ήταν πεσμένος ανάσκελα ενώ ο δολοφόνος του κραδαινε από πάνω του μια λεπίδα, έτοιμος να του καταφέρει το μοιραίο πλήγμα. Ολόγυρα, οι παριστάμενοι το έβαζαν στα πόδια τρομαγμένοι από αυτό που επρόκειτο να συμβεί, κάνοντας χώρο στο κακό που θα συντελούνταν εντός ολίγου. Ο Ματθαίος, αντί να αποφύγει τη μοίρα του, άπλωνε τα χέρια εν αναμονή της σπαθιάς που θα του χάριζε το μαρτύριο και, μαζί με αυτό, την αιώνια αγιότητα.

«Ο Καραβάτζο ήταν ένας έκλυτος άντρας, συναναστρεφόταν το πιο φαύλο και διεφθαρμένο κομμάτι της Ρώμης και συχνά, για να δημιουργήσει τα έργα του, έπαιρνε αφορμή από αυτά που έβλεπε στους δρόμους. Σε αυτή την περίπτωση, τη βία. Γι' αυτό προσπάθησε να φανταστείς ότι δεν υπάρχει τίποτα ιερό ή λυτρωτικό σ' ετούτη τη σκηνή, προσπάθησε να την αναπαραστήσεις με κοινούς ανθρώπους... Τώρα τι βλέπεις;»

Ο Μάρκουσ το είχε σκεφτεί για ένα λεπτό. «Μια δολοφονία».

Ο άλλος είχε γνέψει καταφατικά, αργά, και μετά είχε πει: «Κάποιος σε πυροβόλησε στο κεφάλι σε ένα δωμάτιο ξενοδοχείου στην Πράγα».

Ο θόρυβος της βροχής είχε δυναμώσει, ευνοημένος από την ηχώ της εκκλησίας. Ο Μάρκουσ σκεφτόταν ότι ο άντρας τού είχε δείξει τον πίνακα με συγκεκριμένο σκοπό. Να τον οδηγήσει να αναρωτηθεί ποιος θα μπορούσε να είναι αυτός σ' εκείνη τη σκηνή. Το θύμα ή ο δήμιος;

«Οι άλλοι σε αυτόν τον πίνακα βλέπουν τη λύτρωση, αλ-

λά εγώ καταφέρνω να διακρίνω μόνο το κακό» είχε πει ο Μάρκος. «Γιατί;»

Ενώ ένας κεραυνός καταύγαζε τα βιτρό, ο άντρας χαμογελούσε. «Με λένε Κλεμέντε. Είμαστε ιερείς».

Η αποκάλυψη είχε συνταράξει βαθιά τον Μάρκος.

«Ένα κομμάτι σου, που έχεις ξεχάσει, καταφέρει να διακρίνει τα σημάδια του κακού. Τις ανωμαλίες».

Ο Μάρκος δεν μπορούσε να πιστέψει ότι διέθετε ένα τέτοιο χάρισμα.

Σ' εκείνο το σημείο, ο Κλεμέντε είχε ακουμπήσει το ένα του χέρι στον ώμο του. «Υπάρχει ένα μέρος στο οποίο ο κόσμος του φωτός συναντά εκείνον του σκότους. Εκεί συμβαίνουν τα πάντα· στη γη των σκιών, όπου όλα έχουν μικρότερη συνοχή, είναι μπερδεμένα, αβέβαια. Εσύ ήσουν φύλακας που προστάτευε εκείνο το σύνορο. Γιατί κάθε τόσο όλο και κάτι καταφέρει να περάσει. Το καθήκον σου ήταν να το ξαναστέλνεις πίσω».

Ο ιερέας είχε αφήσει την αίσθηση εκείνης της φράσης να σβήσει μέσα στον πάταγο της καταιγίδας.

«Πριν από πολύ καιρό πήρες έναν όρκο: Κανείς δε θα πρέπει να μάθει για την ύπαρξή σου. Ποτέ. Θα μπορείς να πεις ποιος είσαι μόνο στο διάστημα που μεσολαβεί ανάμεσα σε μια αστραπή και μια βροντή».

Στο διάστημα που μεσολαβεί ανάμεσα σε μια αστραπή και μια βροντή...

«Ποιος είμαι;» Ο Μάρκος αγωνιζόταν να καταλάβει.

«Ο τελευταίος εκπρόσωπος ενός ιερού τάγματος. Ένας πνευματικός*. Εσύ ξέχασες τον κόσμο, αλλά και ο κόσμος ξέχασε εσάς. Όμως, κάποτε, ο κόσμος σάς αποκαλούσε κυνηγούς του σκότους».

* Στο πρωτότυπο *penitenzieri*. Καθολικός ιερέας, ο οποίος έχει εξουσιοδότηση να τελεί το μυστήριο της μετάνοιας ακόμα και σε περιπτώσεις που ξεφεύγουν από το πλαίσιο μιας απλής εξομολόγησης, καθώς αφορούν ιδιαίτερα σοβαρά αμαρτήματα. (Σ.τ.Μ.)

Η ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΒΑΤΙΚΑΝΟΥ είναι το μικρότερο κυρίαρχο κράτος του κόσμου.

Μόλις μισό τετραγωνικό χιλιόμετρο στην καρδιά του κέντρου της Ρώμης. Απλώνεται πίσω από τη βασιλική του Αγίου Πέτρου. Τα σύνορά του προστατεύονται από ένα στιβαρό τείχος.

Κάποτε ολόκληρη η Αιώνια Πόλη ανήκε στον πάπα. Αλλά από τότε που η Ρώμη προσαρτήθηκε στο νεοσύστατο Βασίλειο της Ιταλίας, το 1870, ο ποντίφικας αποσύρθηκε μέσα σ' εκείνη τη μικρή περικλειστη περιοχή, όπου μπορούσε να συνεχίσει να ασκεί την εξουσία του.

Ως αυτόνομο κράτος, το Βατικανό έχει μια επικράτεια, έναν λαό και κυβερνητικά όργανα. Οι πολίτες του χωρίζονται σε κληρικούς και λαϊκούς, ανάλογα με το αν έχουν χειροτονηθεί ή όχι. Μερικοί κατοικούν εντός των τειχών, άλλοι έξω, στο ιταλικό έδαφος, και πηγαινοέρχονται κάθε μέρα για να πάνε στον χώρο εργασίας τους ή σε ένα από τα πολλά γραφεία και υπηρεσίες, διασχίζοντας μια από τις πέντε «πύλες» από όπου είναι δυνατή η πρόσβαση.

Μέσα στα τείχη υπάρχουν υποδομές και υπηρεσίες. Ένα σούπερ μάρκετ, ένα ταχυδρομείο, ένα μικρό νοσοκομείο, ένα φαρμακείο, ένα δικαστήριο που δικάζει βάσει του εκκλησιαστικού δικαίου και ένας μικρός σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Επίσης, ένα ελικόπτερο, όπως και ένας σιδηροδρομικός σταθμός, αλλά αποκλειστικά για τις μετακινήσεις του ποντίφικα.

Η επίσημη γλώσσα είναι τα λατινικά.

Πέρα από τη βασιλική, την παπική κατοικία και τα κτίρια της κυβέρνησης, τον χώρο της μικρής πόλης καταλαμβάνουν οι πελώριοι κήποι και τα Μουσεία του Βατικανού, που τα επισκέπτονται καθημερινά χιλιάδες τουρίστες προερχόμενοι από όλο τον κόσμο, οι οποίοι ολοκληρώνουν την ξενάγησή τους θαυμάζοντας με το κεφάλι στραμμένο προς τα πάνω την εκπληκτική οροφή της Καπέλα Σιστίνα με τη νωπογραφία της Δευτέρας Παρουσίας του Μιχαήλ Άγγελου.

Εκεί ακριβώς φάνηκε πως η κατάσταση ήταν κρίσιμη.

Κατά τις τέσσερις το απόγευμα, δύο ώρες πριν από την επίσημη λήξη του ωραρίου των μουσείων, οι φύλακες άρχισαν ευγενικά να απομακρύνουν τους επισκέπτες χωρίς να δίνουν περαιτέρω εξηγήσεις. Την ίδια στιγμή, στο υπόλοιπο κρατίδιο, ζητήθηκε από το λαϊκό προσωπικό να μεταβούν στις κατοικίες τους, εκτός ή εντός των τειχών. Όσοι κατοικούσαν στο εσωτερικό δε θα μπορούσαν να απομακρυνθούν από το σπίτι τους μέχρι νεωτέρας διαταγής. Η σύσταση αφορούσε και τους μοναχούς, που πράγματι κλήθηκαν να ξαναμπούν στις ιδιωτικές κατοικίες τους ή να αποσυρθούν στα διάφορα εσωτερικά μοναστήρια.

Η ελβετική φρουρά, το σώμα των μισθοφόρων στρατιωτών του πάπα, τα μέλη της οποίας από το 1506 στρατολογούνταν αποκλειστικά από τα καθολικά ελβετικά καντόνια, έλαβε διαταγή να σφραγίσει όλες τις εισόδους στην πόλη, αρχίζοντας από την κεντρική πύλη της Σάντα Άννα. Οι απευθείας τηλεφωνικές γραμμές διακόπηκαν και το σήμα των κινητών παρεμποδίστηκε.

Στις έξι εκείνης της κρύας χειμωνιάτικης μέρας, η μικρή πολιτεία απομονώθηκε εντελώς από τον υπόλοιπο κόσμο. Κανείς δεν μπορούσε να μπει, να βγει ή να επικοινωνήσει με το εξωτερικό.

Κανείς εκτός από τα δύο άτομα που διέσχιζαν την αυλή του Σαν Νταμάζο και τη στοά του Ραφαέλλο, μέσα στο σκοτάδι.

*

Ο σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είχε διακόψει την παροχή ρεύματος σε όλη την πελώρια έκταση των κήπων. Τα βήματά τους αντηχούσαν μέσα στην απόλυτη σιωπή.

«Ας βιαστούμε, έχουμε μόνο τριάντα λεπτά» είπε ο Κλεμέντε.

Ο Μάρκουσ είχε επίγνωση ότι η απομόνωση δεν μπορούσε να διαρκέσει για πολύ, υπήρχε ο κίνδυνος κάποιος εκεί έξω να μπει σε μεγάλες υποψίες. Σύμφωνα με όσα είχε αναφέρει ο φίλος του, είχε ήδη ετοιμαστεί μια εκδοχή για τα ΜΜΕ: Ο επίσημος λόγος γι' αυτό το είδος καραντίνας ήταν η γενική πρόβα ενός καινούριου σχεδίου εκκένωσης σε περίπτωση κινδύνου.

Ο αληθινός λόγος όμως έπρεπε να παραμείνει άκρως απόρρητος.

Οι δύο ιερείς άναψαν τους φακούς για να μουν στους κήπους. Καταλάμβαναν είκοσι τρία εκτάρια, το μισό ολόκληρης της έκτασης του Κράτους του Βατικανού. Χωρίζονταν στον ιταλικό κήπο, τον αγγλικό και τον γαλλικό, και φιλοξενούσαν είδη που προέρχονταν από κάθε γωνιά του κόσμου. Ήταν το καμάρι κάθε ποντίφικα. Πολλοί πάπες είχαν περπατήσει, συλλογιστεί και προσευχηθεί ανάμεσα σ' εκείνα τα φυτά.

Ο Μάρκουσ και ο Κλεμέντε διέσχισαν τις αλέες που πλαϊσιώνονταν από φράχτες από πυξάρι, άριστα διαμορφωμένους από τους κηπουρούς, λες και ήταν μαρμάρινα γλυπτά. Πέρασαν κάτω από τους μεγάλους φοίνικες και τους κέδρους του Λιβάνου, συνοδευόμενοι από τον αχό των εκατό σιντριβανιών που διακοσμούσαν το πάρκο. Χώθηκαν στον ροδώνα που είχε φτιαχτεί κατ' εντολή του Ιωάννη ΙΓ', όπου την άνοιξη άνθιζαν οι τριανταφυλλιές που έφεραν το όνομα του ίδιου του άγιου πατέρα.

Πέρα από τα ψηλά τείχη, επικρατούσε η χαοτική κίνηση της Ρώμης. Αλλά, από τη δική τους πλευρά, σιγαλιά και απόλυτη ηρεμία.

Ωστόσο, αυτό δεν ήταν γαλήνη, αναλογίστηκε ο Μάρκουσ. Όχι πια, τουλάχιστον. Είχε χαθεί μετά από αυτό που είχε συμβεί το ίδιο εκείνο απόγευμα, όταν είχε γίνει η ανακάλυψη.

Στο μέρος όπου κατευθύνονταν οι δύο πνευματικοί, η φύση δεν ήταν τιθασευμένη όπως στο υπόλοιπο πάρκο. Πράγματι, μέσα στον πνεύμονα πρασίνου υπήρχε μια περιοχή στην οποία τα δέντρα και τα φυτά μπορούσαν να μεγαλώνουν ελεύθερα. Ένα δάσος δύο εκταρίων.

Η μοναδική συντήρηση στην οποία υποβαλλόταν περιοδικά ήταν η απομάκρυνση των ξερών κλαδιών. Και ακριβώς αυτό φρόντιζε ο κηπουρός που σήμανε συναγερμό.

Ο Μάρκος και ο Κλεμέντε αναρριχήθηκαν σε ένα βουναλάκι. Φτάνοντας στην κορυφή, έστρεψαν τους φακούς στη μικρή κοιλάδα από κάτω, στο κέντρο της οποίας η χωροφυλακή –το σώμα της αστυνομίας του Βατικανού– είχε περιορίσει μια μικρή ζώνη με κίτρινη κορδέλα. Οι αστυνομικοί είχαν ήδη κάνει τις έρευνές τους για την υπόθεση και είχαν συλλέξει όλα τα ευρήματα, για να διαταχθούν κατόπιν να εγκαταλείψουν την περιοχή.

Για να μπορέσουμε να έρθουμε εμείς, είπε από μέσα του ο Μάρκος. Έπειτα πλησίασε το σύνορο που υποδείκνυε η κορδέλα και, με τη βοήθεια του φακού, είδε.

Έναν ανθρώπινο κορμό.

Ήταν γυμνός. Του θύμισε μεμιάς τον Κορμό του Μπελβεντέρε, το γιγαντιαίο ακρωτηριασμένο άγαλμα του Ηρακλή που φυλασσόταν στα Μουσεία του Βατικανού και από το οποίο είχε εμπνευστεί ο Μιχαήλ Άγγελος. Αλλά δεν υπήρχε τίποτα ποιητικό σε ό,τι απέμενε από τη δύστυχη γυναίκα που είχε υποστεί εκείνη τη ζωώδη μεταχείριση.

Κάποιος είχε κόψει σύρριζα το κεφάλι, τα πόδια και τα χέρια της. Κείτονταν λίγα μέτρα μακριά, σκορπισμένα μαζί με τα μαύρα, σκισμένα ρούχα της.

«Ξέρουμε ποια είναι;»

«Μια καλόγρια» απάντησε ο Κλεμέντε. «Υπάρχει ένα μικρό μοναστήρι με εσώκλειστες μοναχές πέρα από το δάσος» είπε δείχνοντας μπροστά του. «Η ταυτότητά της είναι μυστική, έτσι ορίζουν οι κανόνες του τάγματος στο οποίο ανήκει. Αλλά, σ' αυτό το σημείο, δε νομίζω ότι κάνει καμία διαφορά».

Ο Μάρκους έσκυψε στο έδαφος για να την κοιτάξει καλύτερα. Η πάλλευκη επιδερμίδα, τα μικρά στήθη και το φύλο ήταν ξεδιάντροπα εκτεθειμένα. Τα ξανθά, πολύ κοντά μαλλιά, άλλοτε καλυμμένα με το βέλο, τώρα επιδεικνύονταν στο κομμένο κεφάλι. Τα γαλάζια μάτια, σηκωμένα προς τον ουρανό σαν σε ικεσία. Ποια είσαι; τη ρώτησε με το βλέμμα ο πνευματικός. Γιατί υπήρχε μια μοίρα χειρότερη κι απ' τον θάνατο: Να πεθάνεις χωρίς όνομα. Ποιος σου το έκανε αυτό;

«Κάθε τόσο, οι μοναχές βγαίνουν περίπατο στο δάσος» συνέχισε ο Κλεμέντε. «Εδώ δεν έρχεται σχεδόν ποτέ κανείς κι αυτές μπορούν να προσεύχονται ανενόχλητες».

Το θύμα είχε επιλέξει τον εγκλεισμό, σκέφτηκε ο Μάρκους. Είχε πάρει τους όρκους για να απομονωθεί από την ανθρωπότητα μαζί με τις αδελφές της. Κανείς δε θα ξανάβλεπε πια το πρόσωπό της. Κι απεναντίας, είχε γίνει η επαίσχυντη επίδειξη της μοχθηρίας κάποιου.

«Δεν είναι εύκολο να κατανοήσει κανείς την επιλογή αυτών των μοναχών, καθώς πολλοί πιστεύουν ότι θα μπορούσαν να κάνουν το καλό ανάμεσα στους ανθρώπους, αντί να κλείνονται μέσα στα τείχη ενός μοναστηριού» επιβεβαίωσε ο Κλεμέντε, λες και διάβαζε τη σκέψη του. «Αλλά η γιαγιά μου μου έλεγε πάντα: “Δεν ξέρεις πόσες φορές αυτές οι μοναχές έσωσαν τον κόσμο με τις προσευχές τους”».

Ο Μάρκους δεν ήταν σίγουρος αν το πίστευε αυτό. Απ' ό,τι ήξερε ο ίδιος, μπροστά σ' έναν θάνατο σαν κι αυτόν, ο κόσμος δε θα μπορούσε να ισχυριστεί πως έχει σωθεί.

«Στους τόσους αιώνες, ποτέ δεν είχε ξανασυμβεί κάτι τέτοιο εδώ» πρόσθεσε ο φίλος του. «Δεν ήμασταν προετοιμασμένοι. Η χωροφυλακή θα διενεργήσει εσωτερικές έρευνες, αλλά δεν έχει τα μέσα για να αντιμετωπίσει μια τέτοια υπόθεση. Δεν υπάρχει ιατροδικαστής ή Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών. Ούτε νεκροφία, αποτυπώματα ή DNA».

Ο Μάρκους γύρισε να τον κοιτάξει. «Τότε γιατί δε ζητάμε τη βοήθεια των ιταλικών Αρχών;»

Σύμφωνα με τις συνθήκες που συνέδεαν τα δύο κράτη, το

Βατικανό μπορούσε να στρέφεται στην ιταλική αστυνομία σε περίπτωση ανάγκης. Αλλά εκείνη η βοήθεια χρησιμοποιούνταν μόνο για τον έλεγχο των πολυάριθμων προσκυνητών που συνέρρεαν στη βασιλική ή για την πρόληψη των μικροεγκλημάτων που διαπράττονταν στην απέναντι πλατεία. Η ιταλική αστυνομία δεν είχε δικαιοδοσία πέρα από τη βάση της μνημειακής σκάλας που οδηγούσε στην είσοδο του Αγίου Πέτρου. Εκτός κι αν υπήρχε ειδικό αίτημα.

«Δε θα γίνει κάτι τέτοιο, έχει ήδη αποφασιστεί» δήλωσε ο Κλεμέντε.

«Πώς θα μπορέσω να ερευνήσω μέσα στο Βατικανό χωρίς να με αντιληφθεί κανείς ή, ακόμα χειρότερα, χωρίς να ανακαλύψει ποιος είμαι;»

«Πράγματι, δε θα το κάνεις. Γιατί όποιος κι αν ήταν ήρθε απέξω».

Ο Μάρκουσ δεν καταλάβαινε. «Πώς γίνεται να το ξέρεις;»

«Γνωρίζουμε το πρόσωπό του».

Η απάντηση αιφνιδίασε τον πνευματικό.

«Το πτώμα βρίσκεται εδώ τουλάχιστον οχτώ, εννιά ώρες» συνέχισε ο Κλεμέντε. «Σήμερα το πρωί, πολύ νωρίς, οι κάμερες ασφαλείας τράβηξαν έναν ύποπτο άντρα που περιφερόταν στην περιοχή των κήπων. Ήταν ντυμένος ως μέλος του υπηρετικού προσωπικού, αλλά προκύπτει ότι κλάπηκε μια στολή».

«Γιατί αυτός;»

«Κοίτα και μόνος σου».

Ο Κλεμέντε τού έδωσε την εκτύπωση ενός φωτογράμματος. Υπήρχε ένας άντρας ντυμένος σαν κηπουρός, με το πρόσωπο εν μέρει κρυμμένο από το γείσο ενός κασκέτου. Καυκάσιος, απροσδιόριστης ηλικίας, αλλά σίγουρα πάνω από πενήντα. Είχε μαζί του μια γκριζα τσάντα περασμένη χιαστί στον λαιμό, στο κάτω μέρος της οποίας διακρινόταν ένας πιο σκούρος λεκές.

«Οι χωροφύλακες είναι πεπεισμένοι ότι εκεί μέσα υπήρχε ένα μικρό τσεκούρι ή κάτι τέτοιο. Πρέπει να το είχε χρησιμοποιήσει πρόσφατα, ο λεκές που βλέπεις είναι πιθανότατα αίμα».

«Και γιατί τσεκούρι;»

«Γιατί ήταν ο μόνος τύπος όπλου που μπορούσε να βρει εδώ. Αποκλείεται να κατάφερε να μπάσει κάτι απέξω, περνώντας τις διόδους ασφαλείας, τους φρουρούς και τους ανιχνευτές μετάλλων».

«Όμως το πήρε μαζί του για να σβήσει τα ίχνη, στην περίπτωση που οι χωροφύλακες απευθύνονταν στην ιταλική αστυνομία».

«Κατά την έξοδο είναι πολύ πιο απλό, δε γίνονται έλεγχοι. Κι έπειτα, για να φύγει κανείς χωρίς να τραβήξει την προσοχή, είναι αρκετό να ανακατευτεί με τη ροή των προσκυνητών ή των τουριστών».

«Ένα εργαλείο κηπουρικής...»

«Ακόμα ελέγχουν αν λείπει τίποτα».

Ο Μάρκος παρατήρησε ξανά τα κατάλοιπα της νεαρής μοναχής. Χωρίς να το συνειδητοποιήσει, με το ένα χέρι έσφιξε το μικρό μενταγιόν που φορούσε στον λαιμό, εκείνο με τον Αρχάγγελο Μιχαήλ που κραδαινε το πύρινο σπαθί. Τον προστάτη των πνευματικών.

«Πρέπει να φύγουμε» του είπε ο Κλεμέντε. «Ο χρόνος μας έληξε».

Εκείνη τη στιγμή, ένα θρόισμα ακούστηκε από το δάσος. Ερχόταν προς το μέρος τους. Ο Μάρκος σήκωσε το βλέμμα και είδε να προχωρά μια παράταξη από σκιές που αναδύονταν από το σκοτάδι. Μερικές κρατούσαν στα χέρια κεριά. Στην αδύναμη λάμψη που εξέπεμπαν εκείνες οι φλόγες, αναγνώρισε μορφές με καλυμμένο κεφάλι. Ένα σκούρο ύφασμα σκέπαζε τα πρόσωπά τους.

«Οι αδελφές της από τη μονή» είπε ο Κλεμέντε. «Ήρθαν να την πάρουν».

Στη ζωή, μόνο εκείνες μπορούσαν να βλέπουν το πρόσωπό της. Στον θάνατο, ήταν οι μοναδικές που μπορούσαν να φροντίσουν τη σορό της. Ήταν ο κανόνας.

Ο Κλεμέντε και ο Μάρκος οπισθοχώρησαν για να αφήσουν ελεύθερο το πεδίο. Έτσι, οι μοναχές παρατάχτηκαν σιωπηλά γύρω από τα ταπεινά λείψανα. Η καθεμία από αυτές ήξερε

ήδη τι να κάνει. Μερικές άπλωσαν άσπρα πανιά, άλλες συνέλεξαν από το έδαφος τα κομμάτια του πτώματος.

Μόνο τότε ο Μάρκος πρόσεξε τον ήχο. Ένα αρμονικό βουητό που ερχόταν κάτω από τα υφάσματα που κάλυπταν εκείνα τα πρόσωπα. Μια δέηση. Προσεύχονταν στα λατινικά.

Ο Κλεμέντε τον έπιασε από το χέρι, τραβώντας τον πιο πέρα. Ο Μάρκος έκανε να τον ακολουθήσει, αλλά, εκείνη τη στιγμή, μια από τις μοναχές πέρασε από δίπλα του. Και τότε άκουσε καθαρά μια φράση.

«Hic est diabolus».

Ο διάβολος είναι εδώ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Το αλατένιο παιδί

ΜΙΑ ΠΑΓΩΜΕΝΗ ΚΑΙ ΝΥΧΤΕΡΙΝΗ ΡΩΜΗ στα πόδια του Κλεμέντε.

Κανείς δε θα έλεγε ότι ο μαυροντυμένος άντρας που ακουμπούσε στο πέτρινο παραπέτο της ταράτσας του Πίντσιο ήταν ιερέας. Μπροστά του, μια έκταση από κτίρια και θόλους, πάνω στα οποία δέσποζε η βασιλική του Αγίου Πέτρου. Μια επιβλητική θέα, απαράλλαχτη εδώ και αιώνες, που έβριθε από μικροσκοπικές, φευγαλέες ανθρώπινες φιγούρες.

Ο Κλεμέντε έμεινε να θαυμάζει την πόλη, αδιαφορώντας για τον ήχο των βημάτων που πλησίαζαν πίσω του. «Λοιπόν, ποια είναι η απάντησή;» ρώτησε προτού ο Μάρκουσ φτάσει πλάι του. Ήταν μόνοι.

«Τίποτα».

Ο Κλεμέντε κατένευσε, δίχως να εκπλαγεί καθόλου, κι έπειτα στράφηκε για να παρατηρήσει τον σύντροφό του. Το ύφος του Μάρκουσ ήταν ταλαιπωρημένο, τα γένια του αξύριστα εδώ και κάποιες μέρες.

«Σήμερα συμπληρώνεται ένας χρόνος».

Ο Κλεμέντε δεν είπε τίποτα για ένα λεπτό, κοιτάζοντάς τον διερευνητικά στα μάτια. Ήξερε σε τι αναφερόταν· ήταν η πρώτη επέτειος από την ανεύρεση του καταχρεουργημένου πτώματος της μοναχής στους κήπους του Βατικανού. Σ' εκείνη τη μακρά περίοδο οι έρευνες του πνευματικού δεν είχαν αποφέρει κανένα αποτέλεσμα.

Ούτε ένα ίχνος, ούτε μια ένδειξη, ούτε καν μια υποψία. *Τίποτα.*

«Σκοπεύεις να τα παρατήσεις;» τον ρώτησε.

«Γιατί, θα μπορούσα να το κάνω;» του απάντησε ο Μάρκος πικαρισμένος. Εκείνη η ιστορία τον είχε βάλει σε σκληρή δοκιμασία. Το κυνήγι του άντρα από την εικόνα της κάμερας ασφαλείας –Καυκάσιος, πάνω από πενήντα– δεν είχε αποδώσει καρπούς. «Κανείς δεν τον ξέρει, κανείς δεν τον είδε ποτέ. Αυτό που με θυμώνει περισσότερο είναι ότι έχουμε το πρόσωπό του». Έκανε μια παύση και κοίταξε τον φίλο του. «Πρέπει να ελέγξουμε απ’ την αρχή τους λαϊκούς που παρέχουν υπηρεσίες στο Βατικανό. Κι αν δεν προκύψει τίποτα, θα πρέπει να περάσουμε στους μοναχούς».

«Κανείς από αυτούς δεν ανταποκρίνεται στη φωτογραφία, γιατί να χάνουμε χρόνο;»

«Και ποιος μας εγγυάται ότι ο δολοφόνος δεν είχε βοήθεια από μέσα; Κάποιον που τον κάλυπτε;» Ο Μάρκος ήταν απαρηγρόρητος. «Οι απαντήσεις είναι εντός των τειχών, εκεί πρέπει να ερευνήσουμε».

«Το ξέρεις, υπάρχει ένας περιορισμός. Δε γίνεται για λόγους μυστικότητας».

Ο Μάρκος ήξερε ότι αυτή η μυστικότητα δεν ήταν παρά μια δικαιολογία. Απλούστατα φοβούνταν ότι αν έχωνε τη μύτη του στις υποθέσεις τους, όλο και κάτι θα μπορούσε να ανακαλύψει που δεν είχε καμία σχέση μ’ εκείνη την ιστορία. «Εμένα με ενδιαφέρει μόνο να πιάσω τον δολοφόνο». Στάθηκε μπροστά στον φίλο του. «Πρέπει να πείσεις την ιεραρχία να άρει τον περιορισμό».

Ο Κλεμέντε απέρριψε αμέσως το ενδεχόμενο με μια κίνηση του χεριού, λες και ήταν ανοησία. «Δεν ξέρω καν ποιος έχει τη δύναμη να το κάνει».

Από κάτω τους, την Πιάτσα ντελ Πόπολο διέσχιζαν παρέες τουριστών που πήγαιναν νυχτερινή βόλτα στις ομορφιές της πόλης. Ποιος ξέρει αν γνώριζαν ότι ακριβώς εκεί άλλοτε υπήρχε μια καρυδιά κάτω από την οποία είχε ταφεί ο αυτοκράτορας Νέρωνας, το «τέρας» που, σύμφωνα με μια φήμη επινοημένη από τους εχθρούς του, το 64 μ.Χ. είχε διατάξει να καεί η

Ρώμη. Οι Ρωμαίοι πίστευαν ότι εκείνο το μέρος το λυμαίνονταν δαίμονες. Για κάποιο λόγο, γύρω στο 1000, ο πάπας Πασχάλης Β΄ έδωσε διαταγή να κάψουν την καρυδιά μαζί με τις ξεθαμμένες στάχτες του αυτοκράτορα. Κατόπιν ανεγέρθηκε η εκκλησία της Σάντα Μαρία ντελ Πόπολο, η οποία διατηρούσε ακόμα, στον μεγαλύτερο βωμό, ανάγλυφα που απεικόνιζαν τον πάπα να κόβει το δέντρο του Νέρωνα.

Αυτή είναι η Ρώμη, σκέφτηκε φευγαλέα ο Μάρκουσ. Ένα μέρος όπου κάθε αλήθεια που έβγαινε στο φως έκρυβε με τη σειρά της ένα μυστικό. Και το σύνολο περιβαλλόταν με την αχλή του θρύλου. Έτσι ώστε κανείς να μην μπορεί να μάθει πραγματικά τι κρυβόταν πίσω από το καθετί. Και όλα αυτά για να μην ταραχτούν πολύ οι ψυχές των ανθρώπων. Μικρά και ασήμαντα πλάσματα, ανίδια για τον πόλεμο που διεξαγόταν συνεχώς και στα κρυφά γύρω τους.

«Θα πρέπει να αρχίσουμε να σκεφτόμαστε την πιθανότητα να μην τον πιάσουμε ποτέ» είπε ο Κλεμέντε.

Αλλά ο Μάρκουσ δε δεχόταν μια τέτοια παράδοση. «Όποιος κι αν ήταν ήξερε πώς να κινηθεί μέσα στα τείχη. Είχε μελετήσει τα μέρη, τις διαδικασίες ελέγχου, παρέκαμψε τα μέτρα ασφαλείας».

Αυτό που είχε κάνει στη μοναχή ήταν κτηνώδες, βάνουσο. Αλλά ο τρόπος με τον οποίο το είχε πραγματοποιήσει έκρυβε μια λογική, ένα σχέδιο.

«Κατάλαβα ένα πράγμα» δήλωσε ο πνευματικός, με σιγουριά. «Η επιλογή του μέρους, του θύματος, ο τρόπος εκτέλεσης: είναι ένα μήνυμα».

«Για ποιον;»

Hic est diabolus, συλλογίστηκε ο Μάρκουσ. Ο διάβολος είχε μπει στο Βατικανό. «Κάποιος θέλει να μαθευτεί ότι κάτι φρικτό φωλιάζει στο Βατικανό. Είναι μια δοκιμασία, δεν το καταλαβαίνεις; Ένα τεστ... Εκείνος είχε προβλέψει αυτό που θα συνέβαινε, ότι δηλαδή, μπροστά στη δυσκολία τού να βρεθεί μια απάντηση, οι έρευνες θα οδηγούνταν σε αδιέξοδο. Και ότι άλλοι κύκλοι θα προτιμούσαν να παραμείνουν με την αμφιβολία

παρά να σκάψουν σε βάθος, με κίνδυνο να φέρουν στην επιφάνεια ένας Θεός ξέρεει τι. Ίσως κάποια άλλη θαμμένη αλήθεια».

«Η κατηγορία σου είναι σοβαρή, το ξέρεις, έτσι δεν είναι;»

«Μα δεν καταλαβαίνεις ότι είναι αυτό ακριβώς που θέλει ο δολοφόνος;» συνέχισε απτόητος ο Μάρκουσ.

«Πώς είσαι τόσο σίγουρος;»

«Θα σκότωνε ξανά. Αν δεν το έκανε, είναι γιατί του αρκεί να ξέρει ότι η υποψία έχει ήδη βγάλει ρίζες και ότι η στυγερή δολοφονία μιας δύστυχης μοναχής είναι ασήμαντη, διότι υπάρχουν πιο τρομερά μυστικά να διαφυλαχτούν».

Ο Κλεμέντε προσπάθησε να φανεί διαλλακτικός, όπως πάντα. «Δεν έχεις αποδείξεις. Είναι μόνο μια θεωρία, απότοκη των συλλογισμών σου».

Αλλά ο Μάρκουσ δεν το έβαζε κάτω. «Σε παρακαλώ, πρέπει να με φέρεις σε επαφή μαζί τους, να τους μιλήσω. Θα μπορούσα να τους πείσω». Αναφερόταν στους εκκλησιαστικούς αξιωματούχους από τους οποίους έπαιρνε οδηγίες και διαταγές ο φίλος του.

Από τότε που, πριν από τρία χρόνια, τον είχε μαζέψει από ένα κρεβάτι νοσοκομείου στην Πράγα, χωρίς μνήμη και γεμάτο φοβίες, ο Κλεμέντε δεν του είχε πει ποτέ ψέματα. Συχνά περίμενε την κατάλληλη στιγμή για να του αποκαλύψει κάποια πράγματα, αλλά δεν είχε πει ποτέ ψέματα.

Γι' αυτό ο Μάρκουσ τον εμπιστευόταν.

Μάλιστα θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι ο Κλεμέντε ήταν όλη του η οικογένεια. Σ' εκείνα τα τρία χρόνια, εκτός από σπάνιες εξαιρέσεις, ήταν η μόνη του επαφή με το ανθρώπινο είδος.

«Κανείς δεν πρέπει να μάθει για σένα και γι' αυτό που κάνεις» του έλεγε πάντα. «Διακυβεύεται η επιβίωση αυτού που εκπροσωπούμε και η μοίρα του καθήκοντος που σου έχει ανατεθεί».

Ο καθοδηγητής του του έλεγε πάντα ότι μόνο οι ανώτερες ιεραρχίες γνώριζαν για την ύπαρξή του.

Και μόνο ο Κλεμέντε γνώριζε το πρόσωπό του.

Όταν ο Μάρκουσ είχε ρωτήσει τον λόγο για την τόση μυστικότητα, ο φίλος του είχε απαντήσει: «Έτσι μπορείς να τους προστατεύεις ακόμα και από τους εαυτούς τους. Δεν καταλαβαίνεις; Αν όλα τα άλλα μέτρα αποτύχουν, αν τα εμπόδια αποδειχτούν άχρηστα, θα υπάρχει ακόμα κάποιος που θα επαγρυπνεί. Εσύ είσαι η τελευταία τους άμυνα».

Και ο Μάρκουσ πάντοτε αναρωτιόταν: Αν ο ίδιος αντιπροσώπευε το πιο χαμηλό σκαλοπάτι εκείνης της κλίμακας –ο άντρας για τις μυστικές αποστολές, ο αφοσιωμένος υπηρέτης που καλούνταν να βάλει τα χέρια του στη σκοτεινή ύλη και να λερωθεί με αυτή– και ο Κλεμέντε ήταν μόνο ένας μεσάζοντας, τότε ποιος βρισκόταν στην κορυφή;

Σ' εκείνα τα τρία χρόνια είχε εργαστεί με ζήλο, προσπαθώντας να αποδείξει την πίστη του στα μάτια αυτού που –ήταν σίγουρος γι' αυτό– επιθεωρούσε από ψηλά το έργο του. Έλπιζε ότι αυτό θα του επέτρεπε να αποκτήσει μια υψηλότερη γνωριμία, να συναντήσει επιτέλους κάποιον που θα του εξηγούσε γιατί είχε δημιουργηθεί ένα τόσο άχαρο καθήκον. Και γιατί είχε επιλεγεί ακριβώς αυτός για να το επιτελέσει. Έχοντας χάσει τη μνήμη του, δεν ήταν σε θέση να πει αν ήταν δική του απόφαση, αν ο Μάρκουσ πριν από την Πράγα είχε κάποιον ρόλο σε όλο αυτό.

Απεναντίας, τίποτα.

Ο Κλεμέντε τού μεταβίβαζε διαταγές και του ανέθετε αποστολές που έμοιαζαν να ανταποκρίνονται μόνο στη συνετή και ενίοτε ανεξιχνίαστη σοφία της Εκκλησίας. Πίσω από κάθε εντολή όμως και πάλι διακρινόταν η σκιά κάποιου.

Κάθε φορά που προσπαθούσε να μάθει κάτι παραπάνω, ο Κλεμέντε έκλεινε το ζήτημα χρησιμοποιώντας μια φράση, την οποία πρόφερε με στωικό τόνο και διάνθιζε με μια καλοσυνάτη έκφραση στο πρόσωπο. Τη χρησιμοποίησε και τώρα, σ' εκείνη την ταράτσα, μπροστά στο μεγαλείο που θωράκιζε τη μυστική πόλη, για να βάλει φρένο στις απαιτήσεις του Μάρκουσ.

«Εμείς δεν επιτρέπεται να ρωτάμε, εμείς δεν επιτρέπεται να ξέρουμε. Εμείς πρέπει μόνο να υπακούμε».